

AB Başkanlığı Mali İşbirliği ve Proje Uygulama Genel Müdürü Sayın Bülent ÖZCAN,
Sayın Necmettin ÖZÇELİK,
Değerli Meclis Üyeleri,
Saygıdeğer Meslek Komitesi Başkanları,
Değerli Katılımcılar ve Basın Mensupları,

Mart ayı Meclis Toplantımıza hoş geldiniz diyor ve hepimizi Yönetim Kurulumuz adına saygıyla selamlıyorum.

Dün, Çanakkale Deniz Zaferimizin 110. yıldönümüydü. Başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere tüm şehitlerimizi rahmet ve minnetle anıyorum.

Değerli Meclis Üyeleri,

Her ay olduğu gibi, ekonomik verileri değerlendirerek başlamak istiyorum.

2024 dördüncü çeyrek → % 3,0

2024 yılı büyüme oranımız → % 3,2

GSYH	2024 Yılı IV. Çeyrek	2024 Yılı Geneli
	Büyüme Oranı (%)	Büyüme Oranı (%)
Gayrisafi yurt içi hasıla	3,0	3,2
Tarım, ormancılık ve balıkçılık	4,7	3,9
Sanayi	1,4	0,5
İmalat sanayi	1,4	-0,2
İnşaat	8,7	9,3
Hizmetler	3,2	3,1
Yerleşik hanehalklarının tüketimi	3,9	3,7
Devletin nihai tüketim harcamaları	1,6	1,2
Gayrisafi sabit sermaye oluşumu (yatırımlar)	6,1	3,9
Makine ve Teçhizat Yatırımları	4,2	
İnşaat Yatırımları	9,7	
Mal ve hizmet ihracatı	-2,0	0,9
(Eksi) Mal ve hizmet ithalatı	1,6	-4,1

Şubat ayında;

İhracat → 20 milyar 776 milyon dolar (% - 1,5) (Şubat ayı 28 gün ve olumsuz hava koşulları)

En fazla ihracat yaptığımız ilk beş ülke;

*Almanya → 1 milyar 688 milyon dolar (% - 2,1)

*ABD → 1 milyar 195 milyon dolar (% - 10,9)

*İngiltere → 1 milyar 175 milyon dolar (% + 10,6)

*İtalya → 1 milyar 145 milyon dolar (% - 1,5)

*İrak → 1 milyar 13 milyon dolar (% - 5,4)

En önemli ticaret partnerimiz olan AB'de ciddi sıkıntı var.

Belki düze çıkmak üzereydiler ama Trump'ın seçilmesi ile AB zorlanma dönemine tekrar girdi. Olumsuz beklentiler daha ağır basıyor.

İhracatın Şubat ayı hariç biraz olsun yükselmesinin nedeni pazarlarımızın değişmesinden kaynaklanıyor.

Ortadoğu pazarlarımızı bir süre önce kapatmıştık. AB'de daralma olsa bile Ortadoğu pazarlarının tekrar devreye girmesi ile ihracatımızda artışlar oldu. Burada yanılmamız lazım.

İthalat → 28 milyar 930 milyon dolar (% + 3,8)

*Yatırım (Sermaye) malları → 3,47 milyar dolar (% - 20,9)

*Hammadde (Ara mallar) → 21,14 milyar dolar (% + 10,2)

*Tüketim malları → 4,24 milyar dolar (% + 0,7)

Burada dikkat etmemiz gereken konu; tüketim malları ithalatı.

Gerçi şubat ayında çok hafif hız kesti ama yıllık trende baktığımızda hala artışta.

Düşük kurun ihracatımızı desteklemezken ithalatı da kolaylaştırdığını unutmamız lazım.

Tüketim malları ithalatının toplam ithalattaki payı

Şubat 2025 → %14,6 (Şubat 2024 → % 15,3 idi.)

Ocak 2025 → %14,6 (Ocak 2024 → % 12,6 idi.)

Kasım 2024 → %17,4 (Kasım 2023 → % 15,4 idi.)

Ekim 2024 → %17,4 (Kasım 2023 → % 16,1 idi.)

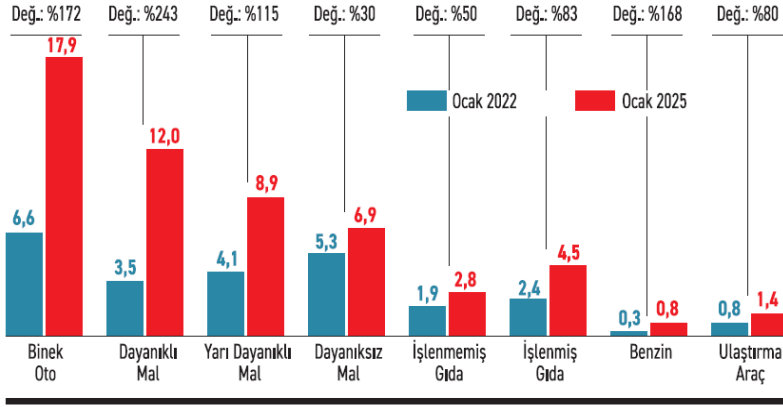
Ayrıca 2024 yılında ilk kez yatırım mallarından daha çok tüketim malı ithal ettik.

(238 milyar dolar hammadde ithalatı, 54,5 milyar dolar tüketim malları ithalatı, 50,6 milyar dolar yatırım malları ithalatı)

Ocak 2022'den Ocak 2025'e, yani son üç yıl içinde ise; tüketim malı ithalatımız 24,9 milyardan, 55,2 milyara çıktı.

Bu yükselişin arka planında binek otomobil ithalatı var. Son 3 yılda binek otomobil ithalatımız yüzde 172 arttı.

Tüketim malı ithalatında değişim (yıllıklandırılmış, milyar \$, %)

En fazla ithalat yaptığımız ülkeler;

- *Rusya → 3 milyar 982 milyon dolar (% - 1,1)
- *Çin → 3 milyar 546 milyon dolar (% + 3,0)
- *ABD → 2 milyar 422 milyon dolar (% + 81,5)
- *Almanya → 2 milyar 145 milyon dolar (% -3,2)
- *İtalya → 1 milyar 235 milyon dolar (% - 20,0)

AB'nin Ocak ayı Ticaret Verileri açıklandı.

Dış ticaret açığı → 5,4 milyar Euro

AB'nin Ocak ayı ihracatı → geçen yılın aynı ayına göre yüzde 4,4 artışla 208,7 milyar Euro

İthalatı → yüzde 10,9 artışla 214,1 milyar Euro

Euro bölgesinde ise;

*ihracat yüzde 3 artışla → 232,5 milyar Euro,

*ithalat ise yüzde 7,6 artışla → 231,5 milyar Euro

Euro bölgesinin ticaret fazlası Ocak ayında 1 milyar Euro olarak kayıtlara geçti.

AB'den en fazla ithalat yapan ülkeler;

ABD → 46,7 milyar Euro

İngiltere → 28,1 milyar Euro

İsviçre → 17,2 milyar Euro

Çin → 14,8 milyar Euro

Türkiye → 8,8 milyar Euro

AB'ye en fazla ihracat yapan ülkeler;

Çin → 44,8 milyar Euro

ABD → 30,5 milyar Euro

İngiltere → 12,9 milyar Euro

İsviçre → 11,6 milyar Euro

Türkiye → 9,2 milyar Euro

Dış ticaret açığı → 8 milyar 155 milyon dolar (% +20,5)

Kocaeli Gümrüklerinden aldığımız verilere göre şubat ayında Kocaeli'den gerçekleşen;

*İhracat → 3 milyar 293 milyon dolar (% + 0,9)

*İthalat → 5 milyar 730 milyon dolar (% - 9,1)

Ticaret Bakanlığı'nın, firmaların üretim yerleri esas alınarak hesaplanan ihracat istatistiklerinin şubat verilerine baktığımızda;

İstanbul → 4 milyar 339 milyon dolar (% - 0,31)

Kocaeli → 2 milyar 666 milyon dolar (% + 5,45)

İzmir → 1 milyar 875 milyon dolar (% - 12,44)

Bursa → 1 milyar 446 milyon dolar (% - 7,38)

Tekirdağ → 1 milyar 032 milyon dolar (% + 1,16)

Ocak ayında yıllık Cari Açık → 11 milyar 541 milyon dolar oldu.

Aylık → 3 milyar 795 milyon dolar açık

Dış ticaret açığı → 5,56 milyar dolar (2024 → 4,4 milyar dolar idi)

Hizmetler dengesi → 3,08 milyar dolar (2024 → 3,12 milyar dolar idi)

Enflasyon verilerine baktığımızda şubat ayında;

TÜFE → % 39,05 (aylık → % 2,27)

ÜFE → % 25,21 (aylık → % 2,12)

ÜFE bazlı reel efektif döviz kuru (şubat) → 98,30

Endeksin 100 olması durumunda dolar şubat ayında → 43,1778 TL

Şubat dolar → 36,0729

Dolar bugün → 37,99

Sanayi Üretimi (ocak-yıllık) → % 1,2

Aylık → %- 2,3

Sektörler;

	Yıllık Artış (%)	Aylık Artış (%)
Toplam Sanayi	1,2	-2,3
İmalat Sanayi	1,2	-3,0
Ara Malı	0,8	1,1
Enerji	6,3	1,3
Sermaye Malı	2,1	-13,1
Yüksek teknoloji	14,9	-30,7

Genel trendleri görmek açısından yıllık verileri daha değerli ve doğru buluyoruz.

Aylıklarda sezonsal veya yılsonu gibi bazı etkenler etkili olabiliyor. Örneğin geçen ay savunma sanayi faturalamaları ve yüksek teknolojik ürünlerdeki satışlarda çok ciddi artışlar vardı. Fakat aylık bazda baktığımızda da geleceğe yönelik adımlar gözüküyor.

Şubat ayı kapasite kullanım oranı;

*Türkiye → yüzde 74,5

(Geçen yıla göre 1,9 puan azaldı / Ocak ayına göre 0,1 puan azaldı)

*Kocaeli → yüzde 70,3

(Geçen yıla göre 0,3 puan arttı / Ocak ayına göre 0,2 puan arttı)

İşsizlik oranı (ocak) → yüzde 8,4

(Geçen yılın aynı ayına göre 0,7 puan geriledi / aralık ayına göre 0,1 puan geriledi.)

Aralık'tan Ocak'a;

Çalışabilir Nüfus → 39 bin kişi arttı.

İşgücüne katılanlar → 219 bin kişi azaldı.

İstihdam edilenler → 195 bin kişi azaldı.

Ocak itibariyle toplam istihdam sayısı → **32 milyon 531 bin kişi**.

(Aralık 2024 → 32 milyon 726 bin kişi. *Revize öncesi → 32 milyon 718 bin kişi idi.*)

Bütçe (Şubat) → 310,1 milyar TL açık verdi. (Geçen yılın aynı döneminde → 153,8 milyar TL açık)

*Gelirler → 723,42 milyar TL (% + 34,9)

*Giderler → 1033,51 milyar TL (% + 49,8)

Bütçe açıklarının enflasyona ve faizlere olumsuz etkileri olduğunu biliyoruz.

AYLIK FAALİYETLER

Konuşmacılara daha fazla zaman ayırmak adına Aylık Faaliyetlerin birkaç tanesine değineceğim. Tüm Faaliyetleri isteyen üyelerimiz dışarıdan temin edebilir.

13 Mart → Başkanlığını yürüttüğüm İktisadi Kalkınma Vakfı heyeti ile birlikte Brüksel temaslarımız kapsamında, Türkiye'nin AB Nezdinde Daimi Temsilcisi Büyükelçi Faruk Kaymakçı'nın resmi konutunda misafiri olduk.

Yine aynı gün → Avrupa Komisyonu'nun Komşuluk ve Genişleme Genel Müdürlüğü Direktörü Adrienn Kiraly, Türkiye Masası Şefi Stephanie Pamies ve Ekonomi Birimi'nden Hannah Mcdonnell ile bir araya geldik.

Ticaret ve yatırımlar konulu yüksek düzeyli diyalog toplantılarının Nisan ve Mayıs ayında yapılması söz konusu.

Bu kapsamda 2019 yılında durdurulan Avrupa Yatırım Bankası desteğinin yeniden mobilize edilmesi planlanıyor.

Ayrıca, Türkiye Yatırım Platformu adlı oluşum kapsamında Türkiye'de dijital ve yeşil dönüşümlerin desteklenmesi için kredi ve finans desteği alınabilecek.

Avrupa Komisyonunun yeni başlattığı Temiz Sanayi Mutabakatı kapsamında temiz ticaret ve yatırım ortaklıkları oluşturulması ve AB'nin bu alandaki rekabetçiliğinin desteklenmesi hedefleniyor.

Türkiye-AB Gümrük Birliğinin güncellenmesi sürecinde temiz enerji ve temiz teknoloji alanlarında ortak yatırımlar da önemli rol oynayacak.

14 Mart → Başkanlığını yürüttüğüm İKV heyeti ile birlikte Avrupa Dış İlişkiler Servisi Türkiye/Doğu Akdeniz Bölüm Başkanı Vekili Ioannis Begkos'u ziyaret ettik.

Sayın Özcan,

Bildiğiniz gibi, Türkiye AB adayı bir ülke.

2005 yılından beri katılım müzakereleri devam ediyor.

Ülke olarak AB ile ticari ilişkilerimiz çok yakın. AB, Türkiye'nin birinci ticari partneri konumunda.

Bununla birlikte, Türkiye AB pazarında giderek artan bir rekabet ile karşı karşıya.

Bu çerçevede; AB'nin değişen ticaret politikası, dijitalleşme ve yeşil mutabakat gibi yeni önceliklerine uyum sağlamak elzem hale geliyor.

Aday ülke olduğumuz için bu değişimi Avrupa fonları ile yapabiliriz.

Bu kapsamda açılan çağrılarını yakından izlememiz, projeler geliştirmemiz ve üniversite, iş dünyası ve kamuoyunu içine alan ortaklıklar oluşturmamız gerekiyor.

AB'nin araştırma ve geliştirme programlarına uzun yıllardır tam katılım sağlayan Türkiye'nin son dönemde de bunun meyvelerini daha fazla almaya başladığını, kabul edilen proje sayılarımızın arttığını görüyoruz.

Oda olarak bizler de AB fonlarından faydalanarak üye sanayi kuruluşlarımız için projeler geliştiriyoruz.

Bugüne kadar;

*Türkiye-AB İş Dünyası Diyalogu Hibe Programı Çağrısı" kapsamında "Enerji Verimliliği Konusunda Firmaları Desteklemek için Yeni Bir Hizmet Modeli Geliştirilmesi Projesi"

*Cinsiyet Eşitliği Odağında Geleceğin İnsana Yakışır İşleri Yaklaşımının Desteklenmesi Hibe Programı" kapsamında "Doğu Marmara Bölgesinde Geleceğin Mesleklerine Uyumluluk Projesi"ni tamamladık.

Ayrıca ilk aşamaları geçen ve sonuçlarını beklediğimiz;

*Türkiye-AB İş Dünyası Diyalogu II Hibe Programı kapsamında "İkiz Dönüşüm Odağında Kümelenme ve Odalar Arası İş Birlikleri Projesi"

*Dijital Avrupa Programı kapsamında 2024 yılında güçlü partnerler ile başvuruda bulunduğumuz “Avrupa Dijital İnovasyon Merkezleri (ADİM) Projesi”

Bu projemiz “Mükemmeliyet Mührü” almaya hak kazandı. Bu kapsamda yeni açılacak çağrıya da başvuru yaparak ADİM olmayı hedefliyoruz.

Söz konusu projeler kapsamında desteklerinizi de bekliyoruz.

Bunların yanı sıra; Kocaeli Valiliği, TÜBİTAK, Kocaeli Üniversitesi, Gebze Teknik Üniversitesi, Sabancı Üniversitesi, Doğu Marmara Kalkınma Ajansı başta olmak üzere birçok kurum ve kuruluş tarafından yürütülen AB projelerinde de partner olarak yer alıyoruz.

Bu projeler ile üyelerimize eğitim ve danışmanlık gibi konularda destek olmamızın yanı sıra kendi kurumsal kapasitemizi de geliştirdiğimiz için söz konusu projeleri çok önemsiyoruz.

Sayın Özcan,

Değirmek istediğim bir konu daha var.

Bildiğiniz üzere Odamızın en önemli sosyal sorumluluk projesi → BİZİMKÖY Engelliler Üretim Merkezi.

2005 yılında AB desteği ile kuruldu ve 2006 yılı sonunda faaliyetlerine başladı.

Merkezimiz,

*engellilerin üretim sürecine katılmalarını,

*kendi ekonomik ihtiyaçlarını karşılar duruma gelmelerini ve

*aynı zamanda ekonomiye katkıda bulunmalarını sağlamak amacıyla kuruldu.

Konfeksiyon, tekstil, çiçek, sera ve mantar üretiminin gerçekleştirildiği tesislerde özellikle tekstil ürünlerinin tamamı ihraç ediliyor.

Üretim bölümleri ve idari işlerde 137'si engelli olmak üzere toplam 146 personel çalışıyor.

Merkezimiz → 2015 yılında, Dünya Odalar Federasyonu'nun düzenlediği ve 39 ülkeden 79 projenin katıldığı Dünya Odalar Arası Proje Yarışması'nda da “En İyi İş Yaratma ve İş Geliştirme Projesi” dalında birincilik ödülü aldı.

Hedefimiz → BİZİMKÖY Projesinin AB fonları kullanılarak deprem yaşamış 11 ilimiz başta olmak üzere diğer illere yaygınlaştırılmasını sağlamak.

2024 yılında Gaziantep Sanayi Odası ile Gaziantep'te de projenin hayata geçirilmesi için görüşmelerimiz oldu.

Söz konusu projemizin yaygınlaştırılması için AB Başkanlığı, TOBB ve AB Daimi Temsilciliği ile işbirliği içindeyiz.

Bu kapsamda desteklerinizi bekliyoruz.

Değerli Meclis Üyeleri,

Bir duyuru yaparak sözlerime son vermek istiyorum.

Bildiğiniz üzere Oda olarak; Türkiye'de ilk ve bu formatta tek ödül organizasyonu olan Şahabettin Bilgisu Çevre Ödüllerini düzenliyoruz.

Tüm Türkiye'ye açık olan ödül organizasyonumuzun bu yıl 31.sini gerçekleştireceğiz.

Başvuruları 22 Nisan tarihine kadar alacağız.

Başvurularınızı bekliyoruz.

Sözlerime son verirken bugünkü toplantımıza katılımınızdan dolayı teşekkür ediyorum, şahsım ve Yönetim Kurulumuz adına sizleri saygıyla selamlıyorum.